

ADALET ALANI

A. ALANIN MEVCUT DURUMU VE GELECEĐİ

Her kişi ve kurumun en önemli beklentisi adaletin hızlı ve etkin bir şekilde gerçekleşmesidir. Bir toplumda huzur, barış, birlik ve beraberlik sadece ekonomik kalkınma ile sağlanamaz. Bunun yanında, hukuk devletinin tüm kurum ve kuruluşlarıyla işlemedi ve yargı mekanizmasının da hızlı ve etkin bir şekilde çalışması gerekir. Sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmenin temel şartı adalettir. Bu sebeple adalet alanında istihdam edilecek kişilerin eğitimleri büyük önem kazanmaktadır.

Adalet alanı, dünyada insan hakları gelişimine paralel olarak son yıllarda ülkemizde de hızlı bir değişim süreci içerisine girmiştir. Bu alanda yetişmiş nitelikli iş gücüne ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Değişim süreci ve artan iş gücü ihtiyacı, alanda faaliyet gösteren çalışanların bilgi ve becerilerini artırarak kendilerini yenilemelerini gerektirmektedir.

Adalet alanında; cezai ve hukuki adalet uygulamalarında yer alan 4. seviye meslek elemanlarını sektörün ihtiyaçları, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gerekli olan mesleki yeterlikleri kazanmış nitelikli kişiler olarak yetiştirmek amaçlanmaktadır.

Adalet alanında; ilk derece (hukuk, ceza, idare ve vergi) mahkemeleri, bölge (adliye ve idare) mahkemeleri, yüksek mahkemeler, Adalet Bakanlığı (merkez ve taşra) teşkilatı, cumhuriyet başsavcılıkları, ceza infaz (cezaevi ve tutukevleri) kurumları, yüksek seçim ve seçim kurulları ile noterlikler, hukuk ve avukatlık büroları, bankalar ve sigorta şirketlerinin hukuk bölümleri, özel güvenlik şirketleri gibi bağımsız kamu ve özel kurum ve kuruluşlar faaliyet göstermektedir.

B. ALANIN ALTINDA YER ALAN MESLEKLER

- Zabıt Kâtipliği
- İnfaz ve Koruma

ZABIT KÂTİPLİĞİ

Tanımı

Zabıt kâtibî; Adalet Bakanlığının merkez teşkilatı, adli ve idari yargı cumhuriyet başsavcılıkları ile ilk derece mahkemeleri, bölge mahkemeleri ile yüksek mahkemelerde ilgili mahkeme başkanı, hâkim veya savcının onayı ile yazı işleri müdürünün yaptığı iş bölümü çerçevesinde, kalem hizmetlerini belirli bir süre içerisinde kendi başına yürüten, yaptığı işlemler nedeniyle amirlerine karşı sorumlu olan nitelikli kişidir.

Görevleri

- İş organizasyonu yapmak ve iletişimi sağlamak,
- Bilgisayarda klavyeyi on parmak kullanarak hızlı ve etkili yazı yazmak,
- Yazışma kurallarına uygun resmî yazı yazmak,
- Mesleki uygulama yazılımlarını kullanmak,
- Adalet alanı içerisinde çalıştığı birimin kalem hizmetlerini yürütmek,
- Çalıştığı kurum ve kuruluşların adli ve idari yazışmalarını yapmaktır.

İNFAZ VE KORUMA

Tanımı

İnfaz ve koruma memuru; Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumlarında iç güvenliği sağlama, tutuklu ve hükümlülerin cezalarının infazını sağlama ve bunların iaşelerine, sosyal ve eğitim ile meslek edinme faaliyetlerine katılmalarını sağlama ve işyurtlarında çalışma güvenliğini sağlama görevlerini belirli bir yönetim ve organizasyon içerisinde yürüten nitelikli kişidir.

Görevleri

- İş organizasyonu yapmak ve iletişimi sağlamak,
- Bilgisayarı on parmak kullanarak hızlı yazı yazmak,
- Mesleki uygulama yazılımlarını kullanmak,
- Ceza infaz kurumlarında cezaların infazına ilişkin işleyişi sağlamak,
- Güvenlik sistemlerini kullanarak güvenlik tedbirlerini almaktır
-

C. MESLEK ELEMANLARINDA ARANAN ÖZELLİKLER

Bu alandaki mesleklerde çalışanlar için dikkatli ve titiz çalışmak, düzenli olmak, sır saklayabilmek ve güvenilir olmak, sorumluluk sahibi ve sabırlı olmak özel bir önem arz eder.

Adalet alanında çalışacak meslek elemanlarının genel özellikleri aşağıda sıralanmıştır:

- İş organizasyonu yapabilmek
- Nezaket, görgü ve protokol kurallarına uymak
- İyi bir iletişim kurabilmek
- Dikkatli, titiz ve düzenli olmak
- Sır saklayabilmek, güvenilir olmak
- Sorumluluk duygusuna sahip olmak
- Olaylar arasında neden-sonuç ilişkilerini görebilmek

- On parmak klavye ile bilgisayarı kullanabilmek
- Türkçeyi iyi konuşmak ve resmî yazışma kurallarına göre yazmak
- Dosyalama ve arşivleme yapabilmek
- İnsan hakları ve temel hukuk bilgisine sahip olmak
- İdare ve yargı teşkilatının yapısını ve yargının işleyişini bilmek
- Ekip halinde çalışmaya yatkın olmak
- Kendisini mesleki olarak sürekli yenileyebilmek
- Mesleğin gerektirdiği sağlık şartlarıyla fiziki özelliklere sahip olmak

Zabıt kâtibî olmak isteyenlerin yukarıda sayılan özelliklere ilave olarak göz kulak ve ellerini eş güdümlü kullanabilen, ofis araçlarını etkin kullanabilen, bunlardaki basit arızaları giderebilen, diğer birimler ve kurumlarla iş birliği yapabilen, çalıştığı birimlerdeki adli ve hukuki işleyişi bilen ve insan psikolojisi bilgisine sahip kişiler olmaları gerekmektedir.

İnfaz ve koruma memuru olmak isteyenlerin yukarıda sayılan özelliklere ilave olarak, güvenlik araç gereçlerini kullanabilen, bunlardaki teknolojik gelişmeleri yakından takip eden, fiziksel olarak kendisini geliştirebilen, çalıştığı birimlerdeki güvenlik ayrıntılarına özen gösteren, suç, ceza, infaz ve insan psikolojisi bilgisine sahip, görsel hafızası güçlü ve ayrıntıları algılayabilen kişiler olmaları gerekmektedir.

D. ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Zabıt kâtibî genel olarak büro ortamında çalışmaktadır. Mesleğin özelliği gereği mesai saatleri dışında da zaman zaman görev yapmaktadır. Bazı durumlarda (keşif, otopsi, olay yeri incelemesi gibi) dış mekânlarda çalışması gerekmektedir. Sorumlulukları ağır, stresli iş ortamında çalışmakta ve rutin görevleri yapmakta olduğundan günün her saatinde aktif olmak zorundadır.

Dosya ve klasör ağırlıklı olmak üzere kırtasiye malzemelerini yoğun olarak kullanmaları sebebiyle bunlara bağlı sağlık sorunları (enfeksiyonel ve alerjik rahatsızlıklar) oluşabilmektedir.

İşlerinin tamamına yakın bir kısmı bilgisayar üzerinden yapıldığından, sürekli oturmaktan ve on parmak, hızlı bilgisayar kullanmaktan kaynaklanan fiziksel rahatsızlıklar zamanla görülebilmektedir. Mesleğin hassasiyeti gereği strese bağlı bazı rahatsızlıklara da rastlanmaktadır.

İnfaz ve koruma memuru genel olarak kapalı ortamlarda görev yapmaktadır. Güvenlik gereği dış mekânlarda da çalışır. Açık ve kapalı alanlarda, disiplinli ve resmî üniforma ile günün her saatinde aktif olmak durumundadır. Bu meslek toplumu suçtan, suçluyu da toplumsal baskıdan korumada önemli rol oynar.

Mesleğin gerektirdiği güvenlik hassasiyeti ve ağır sorumluluk nedeniyle stresli iş koşullarında çalıştıklarından psikolojik ve fiziksel rahatsızlıklara bu meslek mensuplarında rastlanmaktadır.

E. İŞ BULMA İMKÂN LARI

Bu alanda yer alan Zabıt Kâtipliği ile İnfaz ve Koruma dallarından mesleki yeterliklere sahip, nitelikli kişiler olarak mezun olanların iş piyasasında istihdam olanakları oldukça geniştir.

Zabıt Kâtipliği dalından mezun olanlar; ilk derece (hukuk, ceza, idare ve vergi) mahkemeleri, bölge (adliye ve idare) mahkemeleri, yüksek mahkemeler, Adalet Bakanlığı (merkez ve taşra) teşkilatı, cumhuriyet başsavcılıkları, ceza infaz (cezaevi ve tutukevleri) kurumlarında istihdam edilirken yüksek seçim ve seçim kurulları ile noterlikler, hukuk ve avukatlık büroları, bankalar ve sigorta şirketleri ile kamu ve özel kurumların hukuk ile ilgili birimlerinde de iş bulabilmektedirler.

İnfaz ve Koruma dalından mezun olanlar; Adalet Bakanlığı (merkez ve taşra) teşkilatı, cumhuriyet başsavcılıkları, ceza infaz (cezaevi ve tutukevleri) kurumlarında istihdam edilirken özel güvenlik şirketleri ile kamu ve özel kurumların güvenlik ile ilgili birimlerinde de iş bulabilmektedirler.

Öncelikle Adalet Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında ihtiyacı olan zabıt kâtibisi, infaz ve koruma memurluğuna atanabilmek için, Adalet Bakanlığı Memur Sınavı, Atama ve Nakil Yönetmeliğinde belirtilen genel ve özel şartları taşıyanlardan Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) sonuçlarına göre ilgili komisyonlarca yapılacak mülakat sınavında başarılı olanlar atanmaktadır. Yapılan bu sınavda, adalet meslek liselerinin Adalet alanı Zabıt Kâtipliği ile İnfaz ve Koruma dalı mezunlarına öncelik verilerek bunların atamaları gerçekleştirilmektedir.

F. EĞİTİM VE KARIYER İMKÂN LARI

Meslek eğitimi, adalet meslek liseleri ve Anadolu adalet meslek liselerinde Adalet alanındaki diploma programında verilmektedir. Bu okullarda uygulanan Yeterliğe Dayalı Modüler Öğretim Programları geniş tabanlı, yatay ve dikey geçişlere imkân veren bir yapıya sahiptir.

Mesleki ortaöğretimden sonra, yükseköğretimde Adalet Meslek Yüksekokulu ile meslek yüksekokulların adalet programlarına sınavsız olarak geçebilmektedirler. Meslek yüksekokulunu bitirenler, dikey geçiş ile lisans programlarına devam edebilirler.

Sınavsız olarak geçiş yaptıkları Adalet Meslek Yüksekokulunu ya da meslek yüksekokullarının adalet programını bitirenler, ÖSYM tarafından yapılan dikey geçiş sınavında başarılı oldukları takdirde hukuk fakültesine dikey geçiş yapabilirler.

Zabıt kâtibisi ile infaz ve koruma personeli olarak görev yapan memurların; Adalet Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü arasında imzalanan protokol doğrultusunda, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Adalet Meslek Eğitimi Ön lisans programına sınavsız kayıt imkânları bulunmaktadır. Bu programda kontenjan sınırlaması yoktur. Her iki kurum ortaklaşa planlama yaparak ön lisans programını yürütmektedir. Adalet meslek eğitimi tamamlayanlar da dikey geçiş sınavı ile hukuk fakültesine dikey geçiş yapabilirler.

Açık öğretim ve meslek yüksekokulların ön lisans eğitimlerini tamamlayanlar, sınavsız olarak Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesinin İktisat, İşletme ve Kamu Yönetimi lisans programlarına kayıt yaptırabilirler.

Zabıt kâtibisi ile infaz ve koruma personeli olarak görev yapan memurlar; kurumlarının meslek eğitim merkezlerinde hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılarak görevde yükselme eğitimi sonunda başarılı oldukları takdirde ve diğer şartları da taşımaları koşuluyla zabıt kâtibisi ise şef, yazı işleri müdürü, şube müdürü ve idare müdürü; infaz ve koruma memuru ise infaz ve koruma başmemuru, idare memuru ve çalıştığı kurumun müdür yardımcısı veya müdürü olabilmektedir.